

В І Д Г У К ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА
професора кафедри психіатрії, психотерапії,

загальної та медичної психології, наркології та сексології

Запорізького державного медичного університету МОЗ України,

доктора медичних наук, доцента Хоміцького Миколи Євгеновича

на дисертаційну роботу Башинського Олександра Олександровича

на тему: «Структурно-динамічні прояви саморуйнівної поведінки у хворих на психотичні розлади шизофренічного спектру», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина».

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Башинського О.О. «Структурно-динамічні прояви саморуйнівної поведінки у хворих на психотичні розлади шизофренічного спектру», яка представлена на здобуття ступеня доктора філософії, присвячена одній з важливих та актуальних тем психіатрії, а саме вивченню особливостей провів саморуйнівної поведінки (СрПв) у пацієнтів з психотичними розладами шизофренічного спектру (ПсРШфС). Хворі з даними діагнозами становлять основний контингент пацієнтів стаціонарних відділень психіатричних лікарень. В той же час, суїцидальна поведінка є достатньо частою причиною смертності серед хворих на ПсРШфС. А враховуючи те, що результати наукових досліджень свідчать, що психосоціальні втручання можуть бути ефективними у превенції суїцидальної поведінки у пацієнтів з психотичними розладами, можна зробити висновок, що оптимізація підходів до комплексного лікування і реабілітації хворих на ПсРШфС, які мають прояви СрПв є важливим завданням для науковців. Враховуючи все вищезазначене, вважаю тему дисертації актуальною та важливою для дослідження з наукової та практичної точки зору.

Ступінь обґрунтованості наукових досліджень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність та наукова новизна.

Всі наукові положення, висновки та практичні рекомендації, сформульовані в дисертації є аргументованими, відповідають поставленій меті та завданням дослідження. Обґрунтованість та достовірність наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації, базуються на результатах клінічного обстеження 112 осіб з ПсРШФС, з наявними проявами СрПв. Необхідно відзначити, що висновки дисертаційного дослідження цілком логічні та обґрунтовані, оскільки базуються на раціональному використанні статистичних методів.

Враховуючи вищеперераховане, основні наукові положення, висновки та рекомендації, викладені у даному дослідженні є достатньо обґрунтованими і достовірними. Дослідження, що містяться у дисертації є погодженими з Комісією з біоетики НУОЗ України імені П.Л.Шупика, не містять даних, які суперечать сучасним вимогам біоетики та медикоетичних норм. Робота виконана з застосуванням методів, які пройшли метрологічний контроль. Достовірність статистичних даних забезпечена використанням надійних методів.

Наукова новизна дисертаційної роботи.

Наукова новизна результатів дослідження, отриманих особисто здобувачем, полягає у тому, що вперше вивчено особливості патогенетичних механізмів розвитку СрПв у хворих на різні види ПсРШФС та отримано доказові результати, які свідчать про суттєві якісні відмінності цих механізмів між групами досліджуваних пацієнтів щодо клініко-патогенетичного базису розвитку СрПв та здійснення самоушкоджуючих дій при різних варіантах ПсРШФС. Ці відмінності, щодо патогенезу та патодинаміки СрПв в групах обстежених хворих були підтверджені вперше проведенням аналізом особливостей мотиваційних установок реалізації самоушкоджуючих дій у хворих з різними видами ПсРШФС. На основі обробки вищевказаних даних

було виділено клініко – мотиваційні типи в групах обстежених пацієнтів щодо мотивації самоушкоджуючих дій та збереження проявів СрПв. Базуючись на отриманих результатах аналізу даних дослідження було виявлено мішені психотерапевтичної та реабілітаційної роботи для досліджуваної групи пацієнтів, що дозволило розробити та апробовано алгоритм комплексу терапевтичних та реабілітаційних заходів для пацієнтів з різними видами ПсРШфС, з наявними проявами СрПв.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Проаналізувавши здобутки дисертаційного дослідження, варто відмітити наступні результати, що мають наукову новизну.

Було розроблено алгоритм комплексу терапевтичних та реабілітаційних заходів для пацієнтів з різними видами ПсРШфС, котрі мали прояви СрПв. Застосування якого лікарями-психіатрами та психотерапевтами дозволить, попереджувати рецидиви шизофренічного процесу, психотичних епізодів у хворих на шизоафективний розлад та станів реактивної декомпенсації при шизотиповому розладі за рахунок формування комплайенсу, набуття знань щодо клінічних проявів та особливостей перебігу різних видів ПсРШфС, завдяки участі в психоосвітній програмі, а також формування та покращення конструктивних навичок спілкування і адаптивної соціальної поведінки, що буде сприяти покращенню їх соціального функціонування, поліпшенню якості життя цього контингенту хворих та запобігати виникненню у них повторних епізодів СрПв.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях.

Основні положення дисертації опубліковані у 8 публікаціях, з яких 2 статті надруковані в наукових фахових виданнях України та 2 статті у закордонних наукових періодичних виданнях, що індексуються міжнародною наукометричною базою SCOPUS або Web of Science.

Апробацію результатів дисертації представлено на 7 науково-практичних конференціях слід визнати достатньою.

Структура і обсяг дисертації.

Дисертація викладена на 189 сторінках друкованого тексту, складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, аналітичного огляду літератури, опису дизайну, матеріалів та методів дослідження, 2 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, списку використаних літературних джерел, 1 додатків. Роботу ілюстровано 24 таблицями та 1 рисунком. Список літератури містить 135 джерел.

Робота написана якісною та професійною науковою мовою, із застосуванням загальноприйнятої термінології.

Вступ присвячено характеристиці актуальності дослідження, зазначенню зв'язку дисертації з науковими програмами, планами, темами, окресленню мети та задач, а також об'єкта і предмета дослідження, його методів, визначенню наукової новизни і практичної значущості роботи.

Його сенс полягає у загальному ознайомленні із роботою та впровадженням її результатів.

Розділ 1 присвячений загальним положенням та основним тенденціям розвитку вчення про психотичні розлади шизофренічного спектру та різновиди та історичні аспекти розвитку суїцидології.

Автор висвітлює основні відомості щодо критерії встановлення діагнозу ПсРШфс, а також особливості диференційної діагностики даної нозології.

Дисертант вказує на особливості розвитку та проявів саморуйнівної поведінки, а також як звертає увагу на прояви СрПв в структурі саме психотичних розладів шизофренічного спектру.

В цілому огляд літератури відображає сучасні тенденції розвитку медичної науки відповідно напрямку дослідження, який був обраний дисертантом.

Розділ 2 присвячений висвітленню основних даних щодо обстежених пацієнтів та застосованих для їх дослідження методів.

Дисертантом обстежено 2 групи хворих із діагнозами, які відносяться до ПсРШфС, загальною кількістю 112 осіб.

Автором наведено критерії включення та виключення пацієнтів із дослідження, а також детально описано розподіл контингенту хворих поміж групами.

До першої групи увійшли 50 пацієнтів з ПсРШфС (44,6% від загальної кількості обстежених), у яких прояви СрПв були присутніми протягом усього періоду захворювання або більше половини цього часу. До другої групи увійшли 62 пацієнти (55,4% від загальної кількості), у яких маніфестні прояви СрПв у вигляді хворобливих переживань з аутодеструктивним вмістом формувалися виключно як вторинна симптоматика по відношенню до екзацерації психотичного процесу.

Контингенти досліджуваних були гомогенними за віком та статтю.

Методи дослідження було підібрано актуальні та відповідні задачам дослідження. Дизайн дослідження включав ряд взаємопов'язаних теоретико-аналітичних, концептуально-синтетичних та клінічних етапів та є доступним для розуміння; етапи дослідження детально описані у відповідному рисунку.

У розділі 3 автор наводить особливості психопатологічних проявів ПсРШфС в обстежених групах. Досліджено особливості розвитку і маніфестних проявів саморуйнівної поведінки, її мотиваційної структури в реалізації самоушкоджуючих дій у хворих з вищевказаними діагнозами та проявами СрПв. Суттєва увага в дослідженні приділялася вивченню особливостей особистісних характеристик пацієнтів, згідно особистісного опитувальника BFPT. Аналіз отриманих результатів показав, що особистісні характеристики пацієнтів у першій та другій групах дослідження якісно відмінні за всіма п'ятьма факторами. Це дало змогу визначити узагальнений особистісний профіль пацієнта з ПсРШфС, у якого коморбідно і перманентно поєднувалися прояви СрПв. Важливою частиною третього розділу були представлені клінічні випадки, щодо кожного клініко – мотиваційного типу. Викладені досить докладно із детальним описом особливостей кожного типу.

Дані клінічні випадки яскраво демонстрували відмінності в психопатологічній симптоматиці та проявах СрПв у пацієнтів кожного типу.

Розділ 4 присвячений розробці алгоритму комплексу терапевтичних та реабілітаційних заходів. Рекомендації щодо впровадження векторів, механізмів та методів психотерапевтичної та реабілітаційної роботи були розроблені відповідно до клініко – мотиваційних типів.

Аналіз та узагальнення результатів дисертації надають підсумок проведеному дослідженню та у стислому вигляді повторюють його основні здобутки.

Висновки відповідають поставленим задачам та повністю їх вирішують, є чіткими та віддзеркалюють результати проведених досліджень.

У тексті дисертації зустрічаються поодинокі стилістичні помилки, але вони не впливають на високу загальну оцінку роботи.

В процесі вивчення дисертації та рецензування виникли такі запитання:

1. Як ви вважаєте, пацієнти з яким саме типом мотивації будуть потребувати найбільш тривалої та ґрунтовної лікувально – реабілітаційної роботи?

2. За результатами порівняння груп дослідження за шкалою PANSS, статистично достовірно вищі показники по більшості виявлених відмінностей були у пацієнтів другої групи, лише показник «зниження контролю спонукань» був вищий у першій групі. Як ви можете це пояснити?

Висновок.

Таким чином, дисертаційне дослідження Башинського Олександра Олександровича на тему: «Структурно-динамічні прояви саморуйнівної поведінки у хворих на психотичні розлади шизофренічного спектру», представлене на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є самостійною закінченою науково-дослідною роботою з вперше встановленими науковими положеннями, що обґрунтовані та практично підтверджені результатами.

Вивчення дисертації дозволяє зробити висновок, що за актуальністю, науковою новизною і практичним значенням отриманих результатів дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а сам дисертант заслуговує присудження йому ступеня доктора філософії за фахом 222 «Медицина».

Офіційний опонент,

Професор кафедри психіатрії, психотерапії,

загальної та медичної психології,

наркології та сексології ЗДМФУ

д.мед.н., доцент

Власноручний підпис _____

ПІДТВЕРДЖУЮ

чл. в.д.п.у. кафедри психіатрії, психотерапії, загальної та медичної психології, наркології та сексології ЗДМФУ

№ 12 2023 р. Підпис _____

О. Давидов

Хоміцький М.Є.

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ІТТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: ХОМІЦЬКИЙ МИКОЛА ЄВГЕНОВИЧ 2884216198;
Належність до Юридічної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 2884216198;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 5E984D526F82F38F04000000472335016C1B9F04;
Видавець кваліфікованого сертифіката: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК";
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису (позначка часу для підпису): 14:39 08.12.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)
Час та дата підпису (позначка часу для даних): 14:39 08.12.2023;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для даних від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)